

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

„JUTRA“

Odmevi sedemindvajsetega januarja

PISMO IZ GRADCA.

Kdor zasleduje v zadnjem času nemško politiko, ve, da postaja vedno bolj agresivna. Zlasti kažejo Nemci aktivnost v manjšinskem problemu in ne zamude pač nobene prilike, da ne bi skušali nadenjati vprašani, ki se tičejo »zgubljenih« pokrajin. Tako jim je letošnji 27. januar nudil dobrodošlo priliko, da so zapeli staro pesem o zgubljenem Mariboru in razkosani Štajerski. Časopisje je ta dan skoraj brez izjeme prineslo članke o mariborskih dogodkih 27. I. 1919; zlasti se je izkazal »Grazer Tagblatt«, ki ne opusti nobene prilike, kadar je le mo- goče udariti po Jugoslaviji. Prinesel je uvodnik, ki poln zavijani in netočnosti slika »brutalni napad srbske soldateske na mirne demonstrante«, ki pač niso ho- teli nič drugega, kot manifestirati za svoje nemštvo. Da je bila ta množica tudi oborožena, seveda previdno zamoči.

Nas tak pamfletski uvodnik ne bi da- le zanimal, ker poznamo kvalitete in objektivnost »Tagblattove« žurnalistike. Zanimivo pa je, da je letos graško nem- ško študentstvo istotako posvetilo ve- liko pozornost tem dogodkom in prire- dilo zborovanje, na katerem so padale trditve, ki se ne razlikujejo mnogo od »Tagblattovih«. Pa tudi pred jugoslo- vanskim konzulatom v Schumanngasse je skupina kakih 60 hitlerjevcev demo- strirala in zahtevala vrnitev »der schön- sten deutschen Stadt Marburg« (lepega nemškega mesta Maribora). Pela se je tudi pesem, ki je bila pred nekaj meseci skomponirana in nosi naslov: »Marburg, du schöne Stadt im deutschen Süden« (Maribor, ti lepo mesto na nemškem ju- gu). Nemško študentstvo je ta dan iz- dalo črno obrobljene lepake, v katerih se spominja 27. januarja I. 1919. in po- zica čitatelje, naj nikoli ne pozabijo »na- šega štajerskega Maribora«. Društvo »Spodnjih Štajercev v Gradcu« je pri- redilo v mestni farni cerkvi v Herren- gasse spominsko svečanost, na kateri je s prižnice govoril prefat dr. Kort- schak o 27. januarju v Mariboru, so- delovali pa so tudi operni pevci in razni muziki. Slične prireditve so prirejale posamezna društva v podeželskih me- stih. Skratka, vsa stvar je letos dosegla take dimenzije, da je morala vzbuditi pozornost in da nas sili vprašati to go- spodo, če je prevrat res ni ničesar iz- učil in če hoče res po vsej sili ubrati sta- ro pot in dobiti zopet prilike za tlačenje drugih narodov. Če je temu tako, potem jim pač ne moremo prerokovati druge-

ga, kakor to, da bo ta politika doživela ponoven poraz, hujši od zadnjega.

Važno pa je, da ob tej priliki dožene- mo nekaj, kar je morda pri nas doma neznano. V to svrhu posezimo nekoliko nazaj v dneve prevrata. Kmalu po pre- vrtu so graški Slovenci ustanovili »Za- stopništvo Jugoslovancov v Gradcu«, v katerega so stopili zastopniki slovenskih društev in drugi odlični ljudje, ki so ta- časno še bili v Gradcu. Zadnji predsed- nik je bil dvorni svetnik dr. Toplak, ki živi sedaj v Mariboru. Zastopništvo je opravljalo tudi konzularne posle (kon- zulat takrat v Gradcu še ni bilo) in je imelo med drugim pravico izdajati vizum za potovanje v Jugoslavijo. Nekaj dni pred 27. januarjem I. 1919. so začele ve- like množine ljudi, med njimi zlasti bur- šaki, prihajati na »Zastopništvo«, ki je bilo v prostorih »Čitalnice« v Kloster- wiesgasse, po vizum in to pod raznimi pretvezami. Zastopništvo, v katerem ni- so bili informirani, kaj se v Mariboru pripravljalo, jim je vizume brez nadaljne- ga izdalo, zlasti, ker je na ta način v malo dneh prišel v blagajno lep denar, ki ga Zastopništvo ni imelo v izobilju, ker se je moralo vzdrževati iz lastnih dohodkov. Seveda, ko so v Zastopništvu zvedeli za mariborske dogodke, jim je postalo jasno, od kod tak naval pred dnevi. Izdajanje vizov je bilo takoj u- stavljeno, toda prepozno. To dejstvo jasno dokazuje, da torej velik del mno- žice, ki se je takrat zbrala v Mariboru, ni bil iz domačinov. Vse je bilo unično improvizirano in glavno besedo ob pri- hodu amerikske misije so imeli burša- ki in mladi ljudje, ki so se za to priliko pripeljali nalašč iz Gradca v Maribor ustvarjati »razpokoženje«. Da je sponta- nost demonstracij mariborskega nem- škega prebivalstva s tem več kot ilu- zorna, nam morda ni treba omenjati!

Tega in slične dogodke pogrevajo tu največ ljudje, ki so svoječasno sedeli na masnih mestih na bivšem Spodnjem Štajerskem in ki jim nikakor ne gre v glavo, da se nimajo več prilike šopiriti po naših uradih in živeti na račun slo- venskega naroda. Med študenti pa je v glavnem zasnovala akcijo nekaj gospo- dov, ki se bodo po končanih študijah hoteli vrniti v »zgubljeno« domovino in jesti slovenski kruh. Med njimi je tudi nekaj takih, ki ne morejo zatajiti svojega slovenskega pokolenja in ki jih je v na- ročje nemštva pripeljalo koristolovstvo in »Südmärkine« podpore!

Pred novo japonsko ofenzivo

KITAJSKI OBRAMBNI UKREPI. ANGLIJA ZANIKA, DA BI PODPIRALA JAPONSKO.

PEKING, 4. februarja. Vsak trenutek se pričakuje nov japonski napad na pro- vince Jehol. V bližini meje se koncentri- rajo japonski oddelki. Tri severne kitaj- ske province so sklenile, da pošljejo mar- šalu Čangkajsku na pomoč 30.000 voja- kov, s pomočjo katerih naj bi obračunal- čim prej s komunisti v provinci Kwangsi, nato pa uporabil to armado v boju proti Japoncem na jeholski meji.

LONDON, 4. februarja. Zunanje mini- strstvo je objavilo uradni komunike, v katerem kategorično demantira vest, da se angleška vlada zavzema v Ženevi za to, da se Japonski v Mandžuriji zagoto- vijo proste roke in bi v kompenzacijo za to dobila Anglija popolno prostost svoje akcije v Tibetu. V komunikuju se naglašja, da angleška vlada ne stremi po nikaki akciji v Tibetu in da ne morejo na-

njeno stališče v kitajsko-japonskem spo- ru vplivati nikake kombinacije o Tibetu. Ob koncu komunike se govori, da je angleški zunanji minister sir John Si- mon itak jasno izjavil v Ženevi, da bo v primeru, da bi ostala posredovalna ak- cija za rešitev kitajsko-japonskega spo- ra brezuspešna, angleška vlada odločno zagovarjala spremembo predlogov, ki jih vsebuje znano poročilo komisije lorda Lyttona.

PREKI SOD V ROMUNIJ.

BUKAREŠTA, 4. februarja. Iz dobro informiranih virov se doznava, da bo vlada na popoldanski seji zahtevala od parlamenta pooblastitev, da proglasi preki sod zlasti v Bukarešti in v petrolejskem središču Ploestiju.

Hitlerjeva borba proti levičarjem

OSTRE IZJEMNE ODREDBE. PRED ODLOČILNIMI DOGODKI. NEMIRI IN SPOPADI. PONESREČENA STAVKA V LÜBECKU.

BERLIN, 4. februarja. Zaradi ne- prestatnih krvavih demonstracij marks- istične opozicije proti Hitlerjevemu kabinetu, bo državna vlada izdala iz- jemne odredbe, po katerih se kaznuje vsak političen umor s smrtjo, vsako nasilje pa z dolgoletno ječo. Socialisti in komunisti so močno razburjeni za- radi Hitlerjeve izjave, da bo dal po- staviti vislice za vse, ki so proti nje- govemu režimu. V pretekli noči so bi- le v vsej Nemčiji burne protivladne de- monstracije, ki jih policija ni mogla preprečiti. Druga in tretja internacio- nala se bosta obrnili po pomoč v Pa- riz, Prago in Varšavo. Hitlerjev teror se že močno razširja proti opoziciji, ki ji je popolnoma odvzeta svoboda tiska. Pričakujejo se v Nemčiji še ve- liki, usodni dogodki.

BERLIN, 4. februarja. Kakor se go- vori, bo sklicana v najkrajšem času deželna konferenca, da se ugotove mere proti komunistični stranki.

FRANKFURT OB MENI, 4. febr.

Policija je izvršila pri vseh komuni- stičnih voditeljih temeljito hišno pre- iskavo. Preiskava je bila izvršena tudi di v komunističnih organizacijah. Za- plenjen je bil velik obtežilni material. Isto se je zgodilo tudi v Kolinu. Vsi komunistični lokali so bili zaprti in zapečateni. Strankini funkcionarji so se poskrili. V Erfurtu je bila tudi izvr- šena natančna hišna preiskava in je bilo zaplenjenega precej propagandne- ga materiala.

LÜBECK, 4. februarja. Zaradi are- tacije socialističnega poslanca Leber- ja so socialni demokrati sklenili iz- vesti včeraj dopoldne med 11. in 12. uro protestno stavko. Pri vsem tem pa stavka v vsem obsegu ni uspela, ker je pretežni del delavstva delal in se ni hotel pridružiti stavkujočim.

ALTONA, 4. februarja. Politični spo- pad so se včeraj zopet ponovili. V teku včerajšnjega dne je prišlo več- krat do streljanja med delavci in orož- niki.

Sisifovo delo razoroževanja

SPOR MED FRANCOSKIM IN ANGLEŠKIM STALIŠČEM. DO ROOSEVELTA IN NEMŠKIH VOLITEV NI MOGOČE DELO.

PARIZ, 4. februarja. Rezultat prve seje glavne komisije razorožitvene kon- ference je ta, da Nemčija in Italija v ce- loti popolnoma odklanjata vojaške in politične določbe francoskega razoroži- venega načrta. V prihodnjem tednu se bo razprava osredotočila okrog angle- škega razorožitvenega načrta in bo fran- coski načrt samo antiteza, proti se bodo izjavile Anglija, Amerika, Italija in Nem- čija.

PARIZ, 4. februarja. »Le Journal« z rezervo komentira ponovno odprtitev razorožitvene konference in pravi, da se delo na konferenci nikakor ne bo moglo uspešno nadaljevati pred 5. marcem, do- kler bo Nemčija v negotovi periodi volil- ne borbe. List pravi dalje, da splošno ni

bilo politično, da je Hitler spravi volil- no borbo v zvezo z razorožitvenim vprašanjem. Kakor drugi listi, tako piše tudi »Le Journal«, da se more od pri- pravljene svetovne gospodarske konfe- rence pričakovati le malo uspehov, kar najbolj dokazuje polemika, ki se je raz- vila v zadnjih dneh med Združenimi dr- žavami Severne Amerike in Anglijo, ka- kor se tudi more pričakovati, da bo ko- nec Hooverjevega predsedovanja prine- sel še ostrejšo trgovinsko vojno. List za- to vprašuje, zakaj se vse skupaj ne od- loži do pomladi, ko bo itak prevzel oblast v svoje roke novi predsednik Združenih držav Roosevelt, obenem se bo pa jasno izjavil tudi nemški narod.

Herriot je obupal nad spora- zumom z Italijo

PARIZ, 4. februarja. Herriot je imel pred sinočnim predavanjem o Srednji Evropi in se je obširno bavil z Itali- jansko-jugoslovanskimi odnošaji. Opo- zarjal je na to, da se niso posrečili nje govi poskusi priti do zblizanja med Italijo in Francijo. V Italiji obtožujejo Francijo, da želi utrditi status quo in na ta način obdržati hegemonijo v Ev- ropi. Razen tega se Franciji očita, da je zvesta svojemu prijateljstvu napram Jugoslaviji. Francija nikdar ne bo iz- dala zaupanja hrabrega naroda, ki se je ob sleherni priliki strastno postavljal ob strani Francije. Francija sicer želi, da se izboljšajo odnošaji med Beogradom in Rimom, pri tem pa ne sme pozabiti, da stoji Italija na strani onih držav, ki se trudijo, da bi se izpre- menile mirovne pogodbe.

Trojne volitve v Prusiji

BERLIN, 4. februarja. Vlada je skle- nila, da 5. marca izvede ne le državne in deželne volitve v Prusiji, temveč v vsej Prusiji tudi občinske volitve, ker pruski državni zbor ne odgovarja več pravi volji naroda.

Milijardna dedščina Slovenke

BEOGRAD, 4. februarja. Zunanje ministrstvo je bilo obveščeno, da je podedovala Slovenka Ljudmila Kova- čičeva iz Dobove pri Brežicah pravil- nično dedščino, ki je cenjena na več milijard dinarjev. Kovačičeva je bila svoj čas plesalka v Londonu, kjer se je seznanila z nekim maharadžo na Javi. Krez z Jutrovega se je s plesal- ko oženil in ji zapustil sedaj, ko je umrl, kot glavni dedič ogromno pre- moženje. Bivališče srečne milijarder- ke ni znano.

DRŽAVLIANSKA VOJNA V ASIRIJI

JERUZALEM, 4. februarja. V arab- ski provinci Asiriji se je vnela med če- tami kralja Ibn Sauda in vstaši krva- va bitka. Na obeh straneh so utrpeli težke izgube. Položaj vladnih čet se je poslabšal s tem, ker je več plemen nepričakovano prestopilo na stran vstašev.

ZASEDANJE NARODNE SKUP- ŠČINE.

BEOGRAD, 4. februarja. Zasedanje narodne skupščine je odrejeno na to- rek, dne 7. t. m. ob 10.30 dopoldne in bo na tej seji določen tudi dnevni red.

Dnevne vesti

Letošnji občinski proračun

IZDATKI IN DOHODKI SPLOŠNE MESTNE UPRAVE.

Letošnji proračun je pod streho. Ker je po izjavah finančnega referenta sestavljen po navodilih banske uprave in v znamenju skrajne štednje, ga bo banska uprava nedvomno tudi potrdila. Primerjava letošnjega proračuna z lanskim, odnosno predlanskim, je težavna, ker so zaradi reorganizacije mestnega gospodarstva izpadli iz proračuna celi oddelki ter prešli na podjetja, dočim so se drugi oddelki zopet prenesli iz proračuna podjetij na mestni proračun. Posebni finančni odbor, ki je temeljito proučil letošnji proračun, ga je reducirjal na minimum. Mnogo postavk je znižanih in to na podlagi lanske in predlanske izkušnje, zvišane so le v primeru najnujnejše potrebe.

Splošna mestna uprava: Izdatki so predvideni na 3 milijone 627.192, dohodki pa na 282.747 Din. Po prvotnem predlogu mestnega knjigovodstva so bili predvideni izdatki splošne mestne uprave na 3 milijone 640.420 Din, finančni odbor pa je nekatere postavke črtal, med njimi tudi predvidena mesta prezidialnega tajnika, gradbenega pravdnika in konceptnega uradnika pri konskripcijskem uradu. Na novo je vnešena postavka za stroške dostavljanja v znesku 5.000 Din.

Ostali prejemniki so predvideni in se razdele takole: županova funkcijska doklada 60.000 Din, podžupanova 15.000 Din. (Plače magistratnih uslužbencev niso reducirane, ker je finančni odbor pač upošteval hude današnje razmere), za ravnateljstvo 39.960 Din; za tri uradnike pri obrtnem referatu 56.148 Din; za 14 uradnikov mestnega gradbenega urada, in sicer za tri inženirje, dva geometra, dva gradbeni tehnika in sedem administrativnih uradnikov ter za dva dnevničarja in slugo 257.514 Din, za 10 uradnikov mestnega knjigovodstva in blagajne, za štiri devničarje in dve slugi 238.669 Din; za pet uslužbencev tržnega nadzorstva, in sicer za veterinarja, uradnika in tri poduradnike 81.554 Din; za osebe prezidialne pisarne, in sicer za štiri uradnike, tri dnevničarje, litografa,

dva poduradnika in šest slug 168.964 Din; za šest uradnikov, poduradnika, dnevničarja in slugo konskripcijskega urada 99.520 Din; za draginjske doklade mestnih uslužbencev omenjenih uradov, za vpokojece, vdove, sirote in miloščinarje je vnešena postavka 1 milijon 695.991 Din.

Za stvarne potrebščine splošne mestne uprave pa so predvideni izdatki: za vzdrževanje uradnih prostorov, v čemer so všteta tekoča popravila, davki in zavarovalnina 28.000 Din; za čiščenje Din 13.800; za kurjavo (12 vagonov premoga in 40 m³ drv) 56.000 Din; za tiskarska dela 15.000 Din; za knjigovodstvo Din 15.000; za papir 20.000 Din; za razne pisarniške potrebščine 20.000 Din; za risalne in pisalne potrebščine gradbenega urada 15.000 Din, za čiščenje 500 Din, za tehnične revije 2000 Din; za potrebščine prezidialne pisarne 7.000 Din; za pisarniške potrebščine konskripcijskega urada 25.000 Din; za strokovno literaturo in dopolnitev instrumentarija 4.500 Din; za potrebščine obrtnega referata 2000 Din; za pošto, kolke in telefon Din 25.000; za obleko slugam in tržnim stražnikom 15.160 Din; za kurjavo, čiščenje, razkuževanje policijskih zaporov 30.000 Din; za reprezentacijski fond 8.400 Din.

Za pokojnine 38 vpokojencev je predvideno 815.811 Din. V tem znesku je tudi zapopadna pokojninska rezerva v znesku 49.260 Din. Za vdovnine in vzgojnine 20 vdov je vnešena postavka Din 211.229. Za miloščino 13 miloščinarjev je predvideno 82.846 Din.

Pogrebni stroški so bili znižani od predvidenih 10.000 Din na 5000 Din; bolniški stroški na 30.000 Din, stroški za zdravila 22.000 Din, izdatki za bolniško zavarovanje na 50.000 Din.

Dohodki splošne mestne uprave bodo vrgli mestni blagajni 282.747 Din, in sicer povračilo za tiskovine in načrte Din 5000, občinske takse 110.000 Din, razni drugi dohodki 20.000 Din, komisijske pristojbine 60.000 Din, najemnina 84.000 Din, obresti 3.660 Din, ribolov pa 87 Din.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Vse cenjene naročnike »Večernika« opozarjamo, da smo priložili položnice in jih prosimo, da nam naročnino za tekoči mesec nakažejo. Zlasti opozarjamo vse one naročnike, ki so z naročnino zaostali, da jo ta mesec sigurno poravnajo, ker jim bomo sicer primorani ustaviti pošiljanje lista.

Uprava »VEČERNIKA«.

GOSPOD MINISTER Dr. ALBERT KRAMER dopotuje danes popoldne v Maribor. Zvečer ob 20. uri bo predaval v dvorani Ljudske univerze srednješolski mladini o političnem razvoju Jugoslavije od početka do danes ter o vlogi mladine v njenem bodočem razvoju. Dijaštvo vseh mariborskih srednjih šol je vabljenno, da se predavanja, ki je prvo v ciklusu mladinskega idejnega tečaja ZKD, polno številno udeležijo!

Mestni občinski svet ima svojo prihodnjo sejo v torek 7. t. m. v mestni posvetovalnici.

Mariborska pekovska združba ima svoj letošnji občni zbor v torek 7. t. m. ob 13. uri v Gambinovi dvorani.

Volilni imeniki so v redu. Mestni konskripcijski urad je pregledal in popravil volilne imenike. Včeraj jih je pregledala še komisija članov občinskega sveta in jih podpisala.

Doklada na železniške karte. Z veljavnostjo od 15. januarja se uvede posebna doklada za osebne železniške karte za vse razrede in vse vlake. Ta doklada znaša za vozne karte do 40 Din 1 Din, od 41 Din do 200 Din 2 Din, nad 200 Din pa 3 Din.

Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru rojenih 54 dečkov in 48 deklic, umrlo je 32 moških in 37 žensk, pred oltar pa je stopilo 20 parov.

Železniški uradniki se organizirajo. Pionirski minister je odobril društvena pravila in nadaljnje delovanje Združenja železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije.

Šahovski klub v Mariboru sklicuje z ozirom na nameravane šahovske tekme vseh klubov v Mariboru, za nedeljo 5. tm. ob 10. dop. v kavarni Central sestanek članov, da se o tem odloči. — Predsednik.

Ljudska univerza v Mariboru. Opozarjamo na majhno skupino predavanih, ki bodo obdelala veleaktualna psihološko-pedagoške teme in sicer probleme Freudove psihoanalize in Alerjeve individualne psihologije, posebno z ozirom na njih uporabljivost v moderni pedagogiki. Prvo zadevno predavanje bo prihodnjo soboto zvečer o psihoanalizi, drugo pa v nedeljo dopoldne o individualni psihologiji. Oboje predavanj ima univerz. prof. dr. Bujas iz Zagreba. Radi tega odpadajo predavanja v ponedeljek in petek prihodnjega tedna.

Občni zbor Podpornega društva za revne učence v Mariboru bo v ponedeljek, 6. t. m. ob 17. (5. uri pop.) v glasbeni sobi Cankarjeve šole.

Krajevna organizacija JRKD za III. mestni okraj sklicuje članski sestanek v soboto, 4. tm. v gostilni Košir na Meljski cesti (prej Kosič). Za vse odbornike udeležba strogo obvezna.

Iz Školskega društva Maribor matiča. Redni občni zbor društva bo v nedeljo 5. t. m. ob pol 9. uri v zgornji mali dvorani Narodnega doma. Občni zbor sklepčen pri udeležbi tretjine celokupnega članstva. V primeru nesklepčnosti bo ob 9. uri drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članstva. Udeležba je za članstvo obvezna. Zdravo!

Kovačev študent. Narodna opera v treh dejanjih za glasovir od V. Vodopivca. Ker je vojni kapelnik gospod Svoboda navedeno opero izpopolnil in instrumentalno obdelal za godalni orkester, se opozarjajo gledališča in diletantska društva, ki bi želela imeti to narodno in veselo opero, da se izvolijo obrniti na podpisane, kjer lahko dobijo na posodo kompletni muzikalni material proti plačilu honorarja. J. F. Svoboda, kapelnik voj. muzike 45. p. p. v Mariboru.

Vsi na koncert Pomožne akcije!

Vsa mariborska javnost se opozarja na veliki dobrodelni koncert Pomožne akcije v korist najbednejših slojev mesta Maribora. Koncert bo v torek 7. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani »Uniona«. Kupite vstopnice že vnaprej v trgovinah ge. Brišnikove in g. Höferja!

Spored akademije, ki jo prirede gojenici in gojenke državnega učiteljskega v spomin velikega Jugoslavana J. J. Strossmayerja jutri v nedeljo ob 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma: 1. Slavnostno predavanje o Strossmayerju. 2. Deklamacija. 3. Orkester: Slovanski ples, Kavatina in Mozartova overtura k operi »Figarova svatba«. 4. Moški zbor: Aljaževa »Na dan«, Devova »Tihi veter« in Binički »Čuješ, dušo«. 5. Gosli solo s klavirjem: Kreisler »Ljubezni bol« in »Lepi rožmarin«. 6. Ženski dvospev s klavirjem: Dvořakov »Prstan«. 7. Ferlinčev oktet: Aysenjak »S'm se rajtou ženiti«, Dolinar »Pa ta jutranja zarja«, Jereb »Moj dekle«. 8. Bariton solo: Ipavc »Če na poljane«, Prelovec »Ti si urce zamudila«. 9. Ženski zbor: Mirk »Medvedov ples«, Pahor Cimbolo-din, cimbolo-dan«, Mokranjac »Na ranilu«. Adamič »Zbadljivka«. 10. Mešan zbor: Adamič »Kresovale tri devojke«, Mokranjac »X. rukovec srbskih narodnih pesmi iz Ohride« in Hubad »Potrkan ples«.

Vse pisarniške potrebščine v največji izbiri, cene solidne: Zlata Brišnik, Slovenska 11.

Občni zbor podružnice Narodno strokovne zveze v Mariboru bo jutri v nedeljo dopoldne ob pol 10. uri v veliki dvorani Delavske zbornice. Prosim vse člane, da se občnega zbora udeležijo polnoštevilno. — Odbor.

Združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, podružnica Maribor, ima svoj letošnji redni občni zbor jutri v nedeljo dopoldne ob 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma.

Mariborski pododbor združenja rezervnih častnikov in bojnikov vabi svoje člane, da se zanesljivo udeležijo rednega letnega občnega zbora, ki bo jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Zamorec« v Gosposki ulici.

Društvo Rdečega križa, krajevni odbor v Mariboru, ima dne 11. tm. ob 19.30 pri »Orlu« svoj redni letni občni zbor z običajnim sporedom, h kateremu se tem potom vabijo vsi člani in prijatelji društva.

Nočno lekarniško službo ima prihodaj teden Vidmarjeva lekarna »Pri Arehu« na Glavnem trgu.

Prireditve »Mariborskega smučarskega kluba«. 19. februarja Medklubska skakalna tekma v Mariboru. 26. februarja mednarodna vztrajnostna smučarska tekma na daljavo 50 km pri Ruški koči na Pohorju. Polovična vožnja na železnici od 18. do 28. februarja. Potrdila izdaja »Putnik«, Maribor.

Grajski kino. Od danes dalje: Največji habsburški film »Johann Orth, rdeči nadvojvoda«. Krasen film iz tajnega arhiva habsburškega dvora. Ljubavni roman in škandal na habsburškem dvoru za časa nadvojvode Johanna Salvatorja (Johana Ortha). V ta film je vpletena mayerlinška afeta, nadvojvoda Rudolf se konča s samomorom. Johann Orth je velefilm, ki je imel povsod, kjer se je predvajal, ogromen uspeh. V glavnih vlogah: Paul Otto kot cesar Franc Jožef I., Paul Richter kot nadvojvoda Rudolf, Karl Ludvik Diehl kot nadvojvoda Johann Salvator (Johann Orth), Paul Wegener, Ellen Richter, Gretl Theimer, Paul Hörbiger.

Kino Union. Od sobote dalje film »Iz dnevnika lepe žene« z Lil Dagover in najnovejšim ljubljencem nežnega spola Hansom Rehmannom. Film, ki sijajno odkriva dušo moderne žene, njene svobodne nazore proste ljubezni in njene posledice. Film poln zdravega humorja in vesele vsebine. Pripravlja se najnovejša in najboljša opereta P. Abrahamova z Marto Eggertovo, Hermanom Thimom, in Ernstom Verebesom.

Pri influenci skrbite, da bo želočec in črevesje z uporabo naravne Franc-Joževe grenčice večkrat temeljito očiščen.

Narodno gledališče

Repertoar.

Sobota, 4. februarja ob 20. uri: »Pri bellem konjičku«, Red A.

Nedelja, 5. februarja ob 15. uri: »Maks in Moric«. Znižane cene. Otroška predstava. — Ob 20. uri: »Grofica Marica«.

Ponedeljek, 6. februarja: Zaprto.

Torek, 7. februarja: Zaprto.

Sreda, 8. februarja ob 20. uri: »Šveik«. II. del. Premiera.

Šveik, drugi del, bo naslednja dramska premiera. Drugi del prikazuje 6 zelo zabavnih in satiričnih slik iz življenja dobrega vojaka Šveika v ruskem tujništvu ter bo gotovo prav tako privlačen kot prvi del, ki je dosegel rekordno število uprizoritev. »Šveika« kreira tudi v drugem delu priljubljeni komik Daneš.

Ko se začno cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Moistri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefovo grenčico«, ker odpravi zastajanje v želočnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lani se je v Mariboru ustanovilo društvo »Poroka«, ki si je nadelo namen preskrbeti svojim članom in članicam o priliki poroke kompletno stanovanjsko opravilo. Društvo, ki je registrirana pomožna blagajna z o. z. v Mariboru, Stolska ul. 5, je edino te vrste v Sloveniji. Obenem pa skrbi tudi za pobiranje brezposelnosti z zaposlovanjem obrtnikov. Član lahko postane vsak ženinveni kandidat. Podrobnosti se izvejo v pisarni.

Inventurna prodaja čevljev »Peko«. Oglejte si naše izložbe, ter kupite prvovrstne čevlje domače znamke »Peko«, Maribor, Slovenska ul. 12. Cene nizke kakor še nikdar in nikjer.

Čudna letošnja zima preveč počasna v slabem snegu kima; ker je v februarju že mnogo prevroča, mladim in stariim sportnim ljudem, damam, dekletom in resnim možem, Pohorcem našim in vsem njim trabantom, smučskim voditeljem in smučarskim fantom: resne skrbi in žalost povzroča. — Da pa skrbi se in jeze znebimo, da se pošteno zares veselimo, že se pripravljamo nam pohorski ples; od nje ga nas ločijo tedni še trije, saj bo v soboto po petku sv. Matije!

Nesreča ne počiva. Po nesrečnem naključju se je polila s solno kislino po desni roki Pavla Gosačeva z Zgornje Pristave pri Konjicah. Pri drsanju na ledu se je hudo ponesrečila 18letna dijakinja Karmen Tomažinova. Padla je in si zlomila desno roko v zapestju. Na polodelnih tleh se je spodrsnila in padla 42 letna žena poštnega sprevodnika Franciška Kolarjeva in si zlomila levo roko v zapestju. Vse tri ponesrečenke se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

DANES OB 20. URI V KADETNICI

»Pohujšanje v dolini šentflorjanski« ZADNJKRAT

Neznankam je odšla pred nekaj dnevi kuharica Marija Viherjeva, stanujoča na Slomškovem trgu. Kdor bi o njej kaj vedel, naj sporoči predstojništvu mariborske mestne policije.

Z nožem je zabodel pri Sv. Petru pri Mariboru v Klajčnikovi gostilni neki hlapec 20-letnega hlapca Janeza Kranjca in ga hudo ranil na desni nogi. Kranjca so spravili v mariborsko bolnišnico.

Prst si je odsekala. Pri sekanju drv si je včeraj popoldne odsekala kazalec leve roke 19-letna služkinja Marija Suhovnikova, stanujoča na Zrinjskega trgu. Zdravi se v bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal termometer 3 stopinje pod ničlo; minimalna temperatura je znašala davi 3,2 stopinje pod ničlo; tlakomer je kazal ob 7. uri pri 12. stopinjah 744,3, reduciran na ničlo pa 742,8; relativna vlaga 91; vreme je megleno; veter: severozahodnik.

Voditelj graških Slovencev Matija Kukman

K SEDEMDSESTLETNICI VELIKEGA NARODNJAKA.

Kdo od graških Slovencev ne pozna Matije Kukmana? Prva oseba, ki jo Slovenec, če se mudi mimogrede ali pa za dalje časa v Gradcu, najde in spozna v Čitalnici, je njen predsednik Matija Kukman, mož izklesanih potez, živahnih oči, srednje postave in pri svojih sedemdesetih letih mladeniško čil. Po kratkem razgovoru z njim spoznaš, da imaš opraviti z moškim, ki je preživel lepo dobo zgodovine graških Slovencev, njihove boje za obstanek, uspehe, pa tudi težke trenutke. Ko zveš, da je njegov poklic bila pekova obrt, se čudiš od kod toliko inteligence in izobrazbe in namah spoznaš, da imaš pred seboj tipičnega slovenskega človeka, ki si je z lastno pridnostjo ustvaril toliko znanja in vpošledov v slovensko življenje, da se je ob čitanju slovenske knjige za večne čase navdušil za ideale slovenstva in slovanstva ter ostal v mrzli tujini vseh 40 let ne samo zvest svojemu narodu, ampak je bil, dasi priprost obrtnik, v prvih vrstah društvenega življenja graških Slovencev.

Matija Kukman se je rodil 31. jan. 1863. na trdni kmetiji v Lastovčah pri Novem mestu. Dečka so namenili študirat, pa je pogorela kmetija in iz drugega gimnazijskega razreda so ga vzeli domov, kjer je do svojega 17. leta delal na očetovi grudi. Tedaj ga je pa zaneslo v svet in v Novem mestu se je izučil pekove obrti. Prvič je prišel v Gradec 1. 1883. Po odsluženju vojaščine je prišel na Reko, kjer si je ustvaril svoje ognjišče, leta 1894 pa za stalno v Gradec, ki mu ga je usoda namenila za drugo domovino. Kot deček in kot mlad mož je pridno prebiral knjige in skušal z lastno pridnostjo nadomestiti, česar mu šola ni mogla dati. Kot talent za jezike se je na Reki v kratkem seznanil z italijanščino, slovenščino in nemščino pa obvlada v toliki meri, da je že mnogo inteligentov, ki so čutili za to potrebo, instruiral v slovenščini.

V Gradcu se začne tudi njegovo društveno delovanje, tekom katerega je imel priliko spoznati veliko ljudi, takratnih visokošolcev, ki so pozneje zavzeli odlična mesta v domovini. Takrat so se zbirali Slovenci, živeli v Gradcu v kulturnem in pevskem društvu »Edinost«, kjer je bil podpredsednik in so bili med drugimi člani oba Hrašovca, dr. France Hauptman. »Edinost« se je kmalu razšla, in 1896. je bil ustanovljen »Naprejek«, še prav tako skupno društvo, v katerem pa je kmalu leta 1902 prišlo po vzgledu v domovini do ločitve duhov. Med obema taboroma je prišlo do burnih debat, v katerih so se udeleževali prof. Brolih in dr. Vekoslav Kukovec na napredni, in prof. dr. Evgen Jarc, dr. Breclj in prof. dr. Žigon na katoliški strani. Tako je bilo ustanovljeno Slov. kršč. izobraževalno

društvo »Domovina«, »Naprejek« pa je leta 1908. spremenil ime in se odslej imenoval »Čitalnica«. Zadnji predsednik »Naprejek« in prvi »Čitalnice« je bil prof. Kaspret. Kot večina obrtnišva, je tudi Matija Kukman šel v »Domovino«, ki ji je bil dalje časa predsednik. Ko je »Domovina« bila razpuščena, je prišel naš jubilar iz »Kresae« v »Čitalnico«, ki ji predseduje že četrto leto. Ob prevratu je bilo ustanovljeno Zastopništvo Jugoslovanov v Gradcu, ki je opravljalo tudi konzularne posle. K sodelovanju je bil pritegnjen tudi Matija Kukman, kjer je kot član s svojim velikim poznanjem naših ljudi in slovenskega vprašanja v Gradcu odlično služil naši stvari.

To je kratek potek slavljenčevega društvenega življenja, ki pa ni vselej tako gladko potekalo. Nešteto borb s someščani, z nemškimi oblastvi in drugimi mogočniki je imel Matija Kukman radi svojega delovanja v slovenskih društvih. Kdo bi mogel popisati, kakih sredstev so se posluževali nasprotniki, samo da bi odčutili naše ljudi svojemu narodu in jih privedli v nemški tabor. Veliko jih je omahnilo in se zgubilo. Njihovi otroci so danes Nemci in za nas izgubljeni. Matiji Kukmanu pa, svetlemu zgledu nacionalne zavednosti, niso prišli do živega.

Vso svojo rodbino je, dasi vedno na tujem, vzgojil v strogo narodnem duhu in jo ohranil lastnemu narodu. Prosti čas se je vsega posvečal društvenemu delu, dramil je naše ljudi in jih pridobival našim društvom. Kako si prizadeva, navezati Slovence na »Čitalnico«, kako zna v mlačežih in nezavednih vzbujati ljubezen do lastnega rodu in samozavest narodne pripadnosti, kakršno pač ima le on sam. Matiji Kukmanu usoda ni naklonila bogastva, kakršno bi morda imel, da se je prodal tujcem, kakor toliko drugih, dala pa mu je tisto globoko zavest, zavest slovenskega človeka, ki kljubuje vsem silam, ki so toliko močnejše od njega in ohrani svojo narodnost in domovinsko ljubezen tudi na tujem, kljub vsemu in proti vsem. Nam je še prav poseben treba mnogo takih idealistov, takih svetlih vzgledov, ki dokazujejo, da tudi mali narodi zmorejo čudesa, samo da čutijo tisto skupnost, tisto samozavest, ki jo more našemu človeku dati le velik čut pripadnosti in ljubezni do lastnega naroda. Matiji Kukmanu — sedemdesetletniku, kličemo graški Slovenci, naj nam ga usoda čuva še mnogo let.

S. P.

Nalezljive bolezni. V Sloveniji je v času od 1. do 7. januarja zbolelo 348 oseb, in sicer: za davico 203, za škrlatinko 41, za raznimi tifusnimi boleznimi in za ošpicami 70, za šenom 17, za otrpenjem tilnika 9, za noricami 2, za nalezljivo vročico pa 1 oseba.

Pri zimskem sportu NIVEA-CREME ali NIVEA-OLJE

Vdrgnite pred odhodom v hribe vse luči in zraku izpostavljene dele telesa izdatno z Nivea-kremo ali Nivea-oljem in vdrgavajte se med partijo še čez. S tem zmanjšate nevarnost nadležne solne in ledeniške zapeke in se vam ni bati, da se vam koža osuši. Nivea-krema in Nivea-olje vam dajeta poleg tega oni čudovito brnasti barvni kožni odtisek, s katerim se tako radi vračate z zimskosportne ture. Samo Nivea-krema in Nivea-olje vsebujeta koži sorodni in kožo negujoči Encerit.

Din 6.—, Din 12.— in Din 25.—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z. o. j., MARIBOR, Gregorčičeva ulica 24.

Konjice

Napovedani smuški tečaj za čas od 2. II. do 5. II. se radi spremenjenega neugodnega vremena ne more vršiti in se preloži na poznejši čas. Pričetek se bo pravočasno javil na oglasni deski podružnice SPD.

Sokolski smuški odsek, ki šteje že preko 20 članov in članic, ki se že pridno vežbajo, se je konstituiral prejšnji teden pod načelnštvom brata Nandeta Nardina.

Občni zbor krajevne organizacije JRKD v Konjicah je bil preteklo nedeljo 29. I. t. l. v Narodnem domu ob nabito polni dvorani. Po poročilih funkcionarjev so bile volitve novega odbora, ki je z malimi spremembami isti kot stari, s predsednikom županom in posestnikom g. Pavlom Kocem iz Prelog. Po volitvah je obširno poročal narodni poslanec g. Karel Gajšek o delu v Narodni skupščini in še posebej o podpori za brezposelne, za katere je zadevni kredit že nakazan okrajnemu glavarstvu. Notar g. Rado Jereb je poročal o gospodarskem delovanju organizacije in obrazložil tkzv. ljubljanske punktacije. G. dr. Ervin Mejak je opozarjal na nekatere pomanjkljivosti zakona o zaščiti kmetov in določila kazensko-pravdnega postopnika, ki nalaga plačilo oskrbe obsojencev v državi, kar bi se naj nemudoma spremenilo, ter zavzel stališče napram napadu v pastirskem listu na Sokolstvo. G. Rado Jereb, je po teh govorih dal na glasovanje primerno resolucijo, ki odzvarja na ljubljanske punktacije in na napad na Sokolstvo. Resolucija je bila soglasno z odobravanjem sprejeta. K besedi se je oglašil tudi g. Vratič, doma iz konjiške okolice, ki je prišel iz Ljubljane in pozval navzoče k složnemu delu v vsedrjavni stranki.

Glavna skupščina Sokolske čete v Spitališču je bila 29. I. t. l. ob polnoštevni udeležbi članstva. Iz poročil funkcionarjev je mogoče posneti lep napredek te sokolske edinice in poštvalnost vseh četnikov. Na zboru se je obravnaval tudi znani napad na Sokolstvo ter se je sprejela zadevna resolucija z viharim odobravanjem. Pri volitvah je bil predlagan župni upravi stari odbor s

starešino Antonom Bercetom, načelnikom Francetom Kukičkom, prosvetarjem Troštom in tajnico Bantamovo. Četa je priredila 2. II. z najlepšim uspehom igro »Na dan sodbe«. Zbora se je udeležil za matično društvo Konjice br. Fr. Kolšek, ki je s prepričevalnimi dokazi zavračal nečuten napad na Sokolstvo.

Kamnica

Pogreb Marije Zafutove. Včeraj popoldne smo spremili k zadnjemu počitku na našem pokopališču gospo Marijo Zafutovo, daleč čez kamniške meje poznano cerkveno pevko. Pokojna je bila odlična sopranistka, cenjena ne samo v cerkvi, ampak tudi v družbi. Doživela je komaj 36 let ter je podlegla morilski jetiki, zapustivši od žalosti potrtega moža s 4 nedorastlimi otroci, od katerih studira najstarejši sin 4. razred gimnazije v Mariboru. Kako priljubljena je bila, priča pogreb, kakršnega naša vas ne bo kmalu doživela. Videli smo celo vrsto vencev ter šopkev, darovanih od pevcev iz Maribora, Sv. Križa, Sevnice ter domačin. Župnik g. Božiček je imel nagrobni govor, poslovihe besede sta pa spregovorila tudi še njena nekdanja sopravka g. Štraysova iz Bresternice ter g. Breznik iz Kamnice, dočim so združeni pevci zapeli turobno žalostinko »Vigred se povrne«, katero je pokojnica 30 let pela marsikateremu na istem mestu, kjer je ona včeraj našla zadnji mir in pokoj. Naši pokojnici blag spomin, njenim žalnočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Očetovski nauk.

Oče opominja svojega sina, da je potrebno dvoje, če človek hoče doseči uspeh.

»In kaj je to dvoje?«
»Poštenost in previdnost!«
»In kaj je poštenost?«
»Če človek vedno drži svojo besedo!«
»Kaj pa je previdnost?«
»Da človek nikomur ničesar ne obljubi!«

Spominjajte se CMD

Jože Kostanjevec:

Izza časa taborov

(Zgodovinska slika iz neosvobojene pokrajine.)

(Konec)

Konji so dirjali od ovinka do ovinka. Mimo je hitelo zaprašeno lesovje, visoko v rebri belo skalovje, za vozovi je hitelo solnce. Iz začenjajočih vinogradov je drhtela prst, izpod gore se je v širokih curkih razlival vonj po dozorelem brinju. In šlo je dalje, nižje, vedno nižje.

Pravtako so prihajali vozovi z nasprotni strani Nanosa, iz Idrije, iz Zirov, iz Črnega Vrha in vse daljine okolice proti Colu, kjer jih je pozdravljale vitez slavo- lok in bobnenje možnarjev v bregu nad cerkvijo. Po kratkem odmoru so zopet zaorile pesmi, zavirale društvene zastave, in šlo je mimo zapuščenega Triloka naglo navzdol. Globoko doli v jarku je šumela Bela, oddaleč je bliščala kraška planota s svojimi vasi in zase- lji, na zapadu se je zasvetila modra krpa našega morja nad Devinom. Pod nogami pa so koprnele Vipavske vasi, vse odete v praznično obleko.

Skozi Rušo, mimo Branice in Manč so prihajali Kraševci, tržaški okoličani in

Tržačani, mimo Ajdovščine doljeni Vipavci. Kakor rekam morje, tako je bil Vipavski trg danes cilj tem živim rekam. A te reke so se v svojem jedru ustavljale in zajezile zunaj trga, vsaka do določene ure. Pozval jih je o pravem času Sokol z godbo in tedaj so se valile dalje med živio-klici, mahanjem z robci in pod vihrajočimi zastavami, vse na trg pred Čitalnico, kjer so se vršili prvi običajni pozdravi. Neprestano je svirala godba »Naprejek zastava Slave«, neprestano je rastle navdušenje...

Okoli poldne je naenkrat votlo zabobnelo. Odkod? Na stotine glav se je hkratu ozrlo kvišku. Temni oblaki so hipoma prepregli obzorje. Zagrmelo je vnovič. Češče in češče. Vedno srdejeje, vedno bliže. Tema, Blisk za bliskom, vsa dolina v ognju. In vmes ploha, da je udarjalo kakor na železne plošče. Kako prav je imel zjutraj prorok v Čitalnici. Prokleti prorok! Zopet bo tako kakor 29. junija. Nebo ni Slovincem milostno. Nemški skutarji, skriti za gardinami se široko smejejo in treplejo po mastnih trebih. Vedno večja poparjenost se polasča ljudstva. Semtertja kletvice in izbruhli nevolje. Drugod prošnje proti nebu. Vonj po premočenem usnju, po premočenih prašni obleki. Vonj po potni polti, po namazanih lasel, po vseh in vseh, po čutili

in plesnivosti. In zraven zaprta okna in zaprta vrata.

Toda že je švignil po zraku rahel svetel trak. In v tistem hipu se je tudi že dvignilo kakor bi se bile hkratu privzdignile strehe, in plulo je počasi višje in višje. Ploha je prenehala, grom se je izgubil za Nanosom. Visoko na nebu se je pokazala še nekoliko motna in bleda solnčna plošča. Toda od severa hladen dih in iziščeno in oprano je stalo solnce na vedrem oboku.

Vrata in okna so se odpirala, ljudstvo je vrelo na prosto in se oddihalo. Prestano je bilo za danes in takoj vse pozabljeno. Misli so bile napete drugam.

Oddaleč se zasliši godba, prve zastave se prikažejo na ovinku pred trgov. Bliža se zadnji in največji izprevod današnjega dne, združeni gorenji Vipavci, Kraševci, okoličani in Tržačani. Sešli so se bili na razpotju državne in skladne ceste ter se hrupno in prisrčno pozdravili. S Sokoli stopajo v najlepšem redu proti trgu. Neštevilna in pestra množica. Osiveli starci, v narodnem boju utrjeni možje najlepših let, žilavi mladeniči, šoli komaj odrasli dečki. Njim ob strani brhke žene in stasite mladenke, mleko in kri. Večina okoličank je v starih narodnih nošah, v solnem blestečih.

Vse, kar je v tugu živega, domačega

in tujega, hiti na cesto, njim nasproti. Viharno pozdravljanje, mahanje z robci in klobuki, z malimi trobojnicami. Iz oken se vsipljejo cvetice, posamezne in v šopkih. Love jih iztegnjene roke. Vse se pomeša, nastane nered, ogromna množica se valja kakor narastla reka proti trgu pred Čitalnico. Z Grebena grme možnarji, pozdravi pričakujočih čitalniških odbornikov se ne razločujejo, se topé in izginjajo. Niti najbližje stojiči jih ne slišijo. Tedaj se pa silna množica obrne kakor na povelje, dvignila se je bila nad glavami dolga in močna roka ter pokazala v smeri proti mostu, in valovi navzdol po trgu, mimo cerkve, čez most na prostor, kjer se bo taborilo. Glava pri glavi, rama ob rami na vsem prostranem travniku in dalje po cesti in potih. Strnili so se bili potoki od vseh štirih vetrov v živo, zibajočo se jezero.

S komolci so si morali trebiti pot do mogočnega odra zakasneli člani pevskega zbora, med njimi Mirko Podlipnik. Bolj nizkega stasa in nekoliko šibak se je komaj preril do stopnic. Tu se je oddahnil in si obrisal pot, ki mu je curkoma lil raz čelo. Z njim dohajajoči člani so ga potegnili s sabo navzgor.

Na odru so bili že zbrani vsi odborniki in govorniki današnjega dne. Nekateri so se resno menili med seboj, drugi so slo-

Kulturne vesti

Dve novi pesemski zbirki

Alojz Gradnik: Svetle samote.

Izbrane pesmi. Založba Modra ptica v Ljubljani, 1932. Strani 180.

V krasni opremi, ki jo je oskrbil arhitekt Ivo Spiničič, je izdala Modra ptica za petdesetletnico Alojzija Gradnika za petdesetletnico Alojzija Gradnika. V njej je nekaj novih in zbirko prevodov. Knjigo je uredil kritik Jože Vidmar, ki ji napisal tudi 17 strani dolg uvod, v katerem je opredelil pesnika in njegovo delo ter mu naposled določil tisto mesto, ki mu pripada v našem lepem slovstvu. Alojz Gradnik je bil dolgo vrsto let neupoštevani in nepriznani; že spočetka poveličevani Oton Župančič ga je čisto zasenčil, in šele sedanjí, objektivnejši dobi je bilo pridržano, da izreče o njem tisto besedo, ki jo zasluži. Tako vidimo, naposled, da je pesnik Alojz Gradnik drugi vrh sedanjega našega Parnasa, da ga po vsej pravici moramo postaviti poleg Župančiča, dasi je od njega dokaj različen. Jože Vidmar deli v tem uvodu pesnike na dva dela, na oblikovalce in izpovedovalce. Župančič je oblikovalec, Gradnik izpovedovalec, dasi vsebujeta oba do neke meje vse elemente. Zato sta oba velika in samobitna. Vsak izpolnjuje svoje mesto, in šele združitev obeh dobimo pravo sliko slovenske lirike, kakor je dozorela v zadnjih tridesetih letih.

Vidmar je opravil s tem važno delo; sedaj so pojmi v našem pesništvu in sploh v modernem slovenskem slovstvu dosti bolj jasni. Sedaj imamo temelje, na katerih lahko vrednotimo, sodimo in presojamo. Temu dosledno je tudi uredil »Svetle samote«, ki so za Gradnika to, kar so za Župančiča »Mlada pota«. Vzel je vanje najboljša od najboljšega, dasi se mi zdi, da je pridal le preveč prevodov, čeprav so za Gradnika in spoznavanje njegove pesniške tvornosti značilni in originalom skoraj enakovredni. Po tem delu je urednik ugotovil čisto pravilno, da je Gradnik pesnik naših zaslužjenih Brd, teman in prvinski. Izpovedovalec je mračnih, a zdravih in resničnih sl človeške krvi in duše, a glavni izhodišči sta mu ljubezen in smrt.

Vse to smo čutili že davno tudi mi sami, ki smo videli v njegovih pesemskih zbirkah njegovo pristno veličino in so nas presenetila že njegova »Pisma«, navdušila pa še bolj dela zadnje zbirke »De profundis«. Urednik je dal razporeditvi obenem kronološki in notranji idejni red, ki se pri Gradnikovem delu itak že sama čudovito ujemata. V zbirko nas uvaja »Eros-tanatos«, ki vsebuje že vse elemente pesnikovega dela:

Pil sem te in ne izpil. Ljubezen.
Ko dehteče vino sladkih trt
užil sem te, da nisem bil več trezen
in da nisem vedel, da si Smrt.

V »Rosni kapljici« je pa izražena tista najbolj čudovita, najbolj izvirna stran Gradnikove ljubezni, ljubezni dejanja, ki

je v najglobljem bistvu ženska: Izskaj me! Kot kaplja v rozi zginem in da ji novo rast, za tvojo slast zgube se v tebi moje bolečine. Potem sledi vseh sedem čudovitih »Pisem«, ki so vedno nova, vedno lepa in učinkujoča. Za njimi so tiste kratke izpovedi hrepenenja, ki jih zaključuje drugi višek tega dela, nedosežni »De profundis«.

Nadaljuje se zbirka z »Zadnjimi strazami«, ki pojo o naši zemlji in o našem rodu »tam preko« v globokih sonetih, kratkih stilih istrskih in drugih pesmih. Potem se vrsti ciklus »Sebe« z vrsto izpovedi, meditacij in razpoloženj do »Drevesa življenja« s prvimi globokimi dognanji, preliti v sonete, ki so čudovito močni, da nam jih po Prešernu nihče ni bolj močnih zapel, četudi oblikovno morda ne dosega tega našega mojstra vseh mojstrov. Saj pa je Gradnik tudi močnega kova in v sonetu »Vprašanje« pravi sam o sebi, iz kakšnih žlahtnih prvin ga je Bog ustvaril:

Italico solnce vlij si v moje žile:
kri favno in asiškega berača
in Aretinca in Giordana Bruna.
In si dodal še mračni srd Peruna,
upornost sužnja, krutost osvajača
in Črtomira kri in Bogumile.

Predzadnji višek je zgrajen »V zori čiste senice«, zadnji pa v novi »Večerni senici«. Tu so sonetni biseri o Brdih, rodbini, silna »Vrnitev«:

»Rad bom počival tam, kraj naše hiše...«

Pesem »Preustvarjanje«, »Kovač«, »Božje obličje«, »Haria v vetru« itd. ter razen desetih sonetov »Večernih senc« pet »Pogovorov«. Tu je dosežena najgloblja izpoved Gradnikovega bistva morda prav v predzadnjem sonetu (4.), ki zori v verze:

O Bog, daj da za glad in žejo duha
vsaj en požirek bom, vsaj košček kruha.

Če pa po Tvoji volji vse stvari
le žrtve drugim so in vsaka mine,
daj, da vsaj malo moje bolečine
izpremeni se v Tvojo rešeno kri!

Ostalo so prevodi iz stari kitajske lirike ter iz lirike Francozov, Italijanov, Špancev itd. Največ prostora zavzemajo prevodi Michelangelovih sonetov, ki še niso bili drugod objavljeni.

Po tej stavbi, ki se dviga pred nami iz »Svetlih samot«, vidimo Gradnikov lik in vemo: Velik je! In ne hote se začudimo, da nam je oba velika pesnika sedanjosti dala slovenska periferija, Župančiča b e l o k r a n j s k a, Gradnika b r i š k a na oni strani Soče. Upam, da ne bo nobene slovenske knjižnice in nobenega Slovenca, ki cení višine naše umetnosti in kulture, ki ne bi imel »Svetlih samot«, ki stanejo 60, za naročnike Modre ptice pa le 45 Din!

Zdravko Ocvirk: Daritev mladosti.

Založba »Plamen« v Ljubljani, 1932. Strani 50. Opremil in ilustriral Karel Kregar, portret narisal Nikolaj Pirnat.

Če vzamem v roke Ocvirkovo »Daritev mladosti« neposredno po

Gradnikovi »Svetlih samotah«, se mi zdi drobna in skromna, a storil bi ji krivico, če bi ji odrekal pomembnost. Prav iz takih drobnih pesemskih zbirk rastejo stavbe, kakršna so »Svetle samote«. Zdravko Ocvirk, brat pesnika, esejista in kritika Antona Ocvirka, je v širši javnosti manj znan, a je nedvomno pesnik. Dasi ni tako močan in prvinski, kakor je bil n. pr. Srečko Kosovel, mu je vendar v neki meri soroden, in kar je glavno, ima že sedaj nek svojski notranji izraz. Tudi on je bolj izpovedovalec ko oblikovalec, in čudno: elementi njegove lirike so prav tako temni kakor Gradnikovi! Ljubezen in smrt se vrstita in prepletata v teh drobnih stvarcah, ki so večšati tenke ko igračke. Nekoč so se nad takimi stvarmi kregali, sedaj pa vemo, da so lahko dragocen gradbeni material.

Ob prvi drobni zbirki novega pesnika je človeku težko govoriti, še težje zapisati močno besedo. Šele nadaljno delo bo pokazalo, kam bo novo drevo iztegnilo svoje mladike. Orjaški hrast, v katerega vejah bi peli viharji problemov sedanjosti svojo mrko pesem in ječali v noč vseobsega kaosa, to Zdravko najbrže nikoli ne bo. Dal pa nam bo lahko zrele, sočne sadove tišine, globine tihih vod, ki le počasi rušijo bregove, saj pravi sam že uvodom:

O, saj čeprav ni sad še zrel,
naj bo kot cvet ti v dopadenje,
z njim dam vse svoje premoženje,
ostal bom sam, v samoti pel.

A vendar tudi še nezrel nosi v sebi željo po borbi:

V sebi nosim tilo željo biti,
brez nehanja rasti, se boriti,
z zadnjo se skrivnostjo sniti.

Kmalu nato pa zopet obupa — to je slabost mladosti, a obenem pot (Sem dolgo upal in se bal... Prešeren) do izbojevanja zadnjega ključa vrat hrama skrivnosti Lepote in Resnice — in toži:

Ne bom dočkal jutra mlade zore,
da se mi v sobo sončna luč prikrade,
zaman gorijo v meni svetle nade,
mladika sem, ki rasti več ne more.

Sličnih dvomov v lastno pot je v drobni zbirki še veliko. Dovolj bo, če navedem nekaj verzov: »... v temi bom blodil do konca, strte so mlade moči« ... »Samota lega na srce...«, »Kdo dvigne me iz teme k luči?...«, »... jočem in čakam, da smrt še potrka na vrata...« itd. Sploh je v tej »Daritvi mladosti« več nemoči in obupa kakor moči in vere. Srečo Kosovel je z lastno smrtjo dokazal, da je bil njegov obup pristen, neponarejen. Ali je v Zdravku Ocvirku ta sorodna nota le manira Srečkove generacije ali res temeljni element? To je težko uganiti. Dokaza s smrtjo pa Bog ne daje! Nekaj je pa v zbirki tudi še nedozorelega, nedognanega. A obet je — in to je že nekaj!

R. Rehar.

Osmi letnik »Geografskega vestnika«

Pravkar je izšel letošnji letnik »Geografskega vestnika«, revije, ki jo izdaja Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani.

ljani. Tudi ta letnik ne zaostaja za prejšnjimi ne po slogu in po opremi ne po vsebini. Revija, ki je zadobila v poslednjih letih značaj znanstvenega zbornika, nudi mnogo interesantnega gradiva vsakomur, ki ga zanimajo problemi različnih panog geografske in drugih sorodnih znanosti.

Na uvodnem mestu objavlja Nestor naših prirodoslovcev Ferdo Seidl obširno razpravo z naslovom »Dinarskogorski fén«. V njej podaja svoja izčrpna opazovanja in zaključke o »fénu«, vetru, ki struji na dinarskem ozemlju v smeri nasprotni burji, namreč od Jadranskega morja preko gorovja v doline savskih pritokov. Važnost tega vetra (z ljudskim nazivom »jug«), ki je ostal doslej od strani znanstvenikov ne samo neobravnava, temveč tudi malone neopažen, je iz različne Seidlove razprave, opremljene s preglednimi tabelami, prav lepo razvidna. Radi njegove relativne toplote je tudi vpliv »féna« na snežno odejo, na razvoj in življenje vegetacije prav znaten. — Prav tako važna je vsekakor naslednja študija »H geologiji Ljubljane in njene okolice« izpod peresa Ivana Rakovca. V njej obsežno in temeljito opisuje geološke razmere tal, na katerih leži Ljubljana in s tem v zvezi geološko-morfološke probleme Ljubljanskega polja. Ljubljanskega barja ter obeh dolin, ki ga veže (ob Ljubljani in ob današnjem Gruberjevem prekopu). Razprava je opremljena z instruktivnimi geološkimi profili tal, ki tvorijo osnovo ljubljanskega mesta. — V naslednjem članku »Cikloni in padavine na Slovenskem« nam Oskar Reya podaja zopet prav zanimive rezultate svojih meteoroloških študij. Na podlagi 264 padavinskih kartic iz l. 1926 ugotavlja glavne tipe slabega vremena (padavin), ki nastopajo v vzhodnih Alpah. Razpravo ilustrirajo številne vremenske in padavinske karte. — Anton Melik objavlja v tem letniku razpravo »O diluvialni poledenitvi v Karavankah«, o predmetu, ki doslej od strani raziskovalcev poledenitve na slovenskem ozemlju še ni bil sistematično obdelan. Iz razprave je razvidno, da poledenitev v Karavankah sicer ni zavzel takega obsega kot v Julijskih (in Kamniških) Alpah, da pa je vendar vtisnil marsikatero značilne znake tudi oblikam tega pogorja. — Sledi še obsežna historično-geografska študija Milka Kosarja »Slovenska naselitev na Koroškem«. Za iz naslova samega je razvidna velika važnost te razprave, ki mora vzbuditi zanimanje vsakega našega človeka. ki mu je preteklost slovenskega naroda zlasti na Koroškem, pri srcu. Razprava nam izčrpno in nazorno prikazuje potek prve slovenske poselitve na slovenskem Koroškem (zgornjem Podravju). — Sledi še obzornik, v katerem priobčuje Ferdo Seidl svoj odgovor na izvajanja dr. Reye o oblačnosti na Sliemenu v zadnjem »Vestniku«. V rubriki književnosti pa so priobčene ocene najvažnejših del nove geografske literature.

»Geografski vestnik« se naroča pri Geografskem društvu na Univerzi v Ljubljani in stane na leto 50.— Din.

neli na ograji in opazovali vrvečo množico.

»Šmencajte, kdo bi si bil mislil, da jih bo toliko. Koliko jih je približno, gospod doktor?«

»Kdo bi jih štel, gospod dekan? Na dan sv. Petra in Pavla določeni tabor jih je prišlo nad dvanaest tisoč. Ali jih ne bo toliko tudi danes? Le pogledajte samo, šteti Vam ni treba.«

Pomel si je koščene roke dekan Grabrijan in zadovoljno vzravnal svoj že ne koliko vpognjeni tilnik.

»Da, prav imate, gospod doktor. To je veselo znamenje. Makar da so prišli iz gole radovednosti.«

Njegovo oko se je za hipec sanjavo zadržalo nad nizke griče na jugu. In obrnil se je zopet proti dr. Razlagu, rekoč skoro mehko:

»Kaj bi rekel sedaj moj pokojni sošolec Prešern, ako bi jih videl?«

»Vremena Kranjcem bodo se zjasnile,« je odgovoril dr. Razlag in pogledal pomorno po valoveči množici.

»Začeti bo treba, gospod dekan,« se je oglasil širokopleč kmetiški mož, župan Zelen iz Senožeč, »sicer ne dovršimo sporeda danes. Ura je pol petih.«

»Šmencajte, že toliko? Res, začeti bo

treba. Jaz torej otvorim tabor. Predsednik bo dr. Costa, nato govori župan Zelen o zedinjenju Slovenije, za njim naš slavec gospod Noli o vpeljavi slovenskega jezika v šole in uradnije. Prav? Lepo, Šmencajte, kdo še govori?«

»Dr. Razlag o Vipavski železnici,« je pristavil Zelen.

»Pa le zmerno, gospod doktor,« se je zasmajal dekan. »Sicer boste imeli opraviti z Goričani in Tolminci ako jih je kaj tukaj. Saj veste, da jim gre za Predelsko železnico.«

»O, o, nikar naj ne varči z jezikom ta naš jezični dohtar. Škoda, da bi se odvadil. Saj je vseeno. Železnice ne boste imeli ne Vipavci, ne Tolminci,« se je zasmajal Zelen.

Vsi so se spogledali.

»In kdo govori še potem?« je pomislil dekan. »Ah da, Rihard Dolenc. O čem že? O čem neki, ako ne o Vipavski vino- in sadijereji.« Tako bi torej bilo to v redu.«

In stopil je dekan v ospredje in povzdignil glas. Kakor bi trenil je tam doli polegleg šum, se je dvignilo kvišku na stotine glav, nastala je tišina kakor v gozdu pred nevihto. Vsaka beseda je prišla kakor kleščice. Ko je nehal, je zasvirala skupna godba »Naoreje«, osemindvajset

zastav se je dvignilo kvišku in se nagnilo v pozdrav, na stotine glasov je pelo za godbo »Naprej zastava Slave, na boj junaška kri«. Nepopisen trenutek, nepozaben.

Mirko Podlipnik je zadrževal kakor šiba na vodi, mravljice so mu lezle po hrbtu. Doživel je bil pravkar odločilen trenutek za vse svoje poznejše življenje...

Govor o zedinjenju Slovenije je podnel to, o čemer je večina poslušalcev sanjala že davno. Neprestani »Živio« in »Dobro« so doneli govorniku nasproti. A bilo jih je vmes tudi takšnih, ki so zmajevali z glavami in si šepetali o utopijah Neverni Tomaži. Sicer pa pametni ljudje.

Ko je govornik vskliknil: »Cilj vsega našega stremljenja bodi in ostani zedinjena Slovenija,« tedaj se je dogodilo nekaj posebnega. Iz vrst taborjanov se je zaslislal mogočen glas: »Ne samo zedinjena Slovenija, ne, še mnogo več, zedinjenje vseh Jugoslovancev!«

Dalekoviden kašipot v obljubljeno deželo. Tisoči oči so se obrnili v njega, pozdravljala so ga vzhričena srca. In dvignile so se zopet zastave ter zaplapolale. Udarila je vmes godba, navdušenje je prikipelo do vrhunca...

Tabor se je končal veličastno kakor je bil začel. S pokanjem možnarjev, z godbo in petjem, med občo navdušenostjo...

Topla poletna noč je legla nad Vipavo lahne megle so se razpredle nad vodo iz neštevilnimi gostimi zvezdami. drobnimi kakor pike, je bil posut visoki besni svod. Po trgu pa je bilo še vse živo, vse je mrgolelo, iz vsake hiše so svetile luči, iz vsake gostilne je šumelo in vrvelo, po vzuhihu je z grajskega dvorca plula godba, se je čulo ukvanje vsklikanje. Šele proti jutru so se zapirala vrata in še to samo privatna. Gostilniška so že zopet sprejemala nove goste, romarje k Devici Mariji v Log za kaj bil je Veliki Šmaren, ki ga je vsa Vipava praznovala slovesno že od pametiveka.

To sem napisal svojim rojakom v spomin na nekdanje čase. Tak je bil trg stokrat, a kakšen je danes? Plaz se joka. Nanos kolne, griči in holmi se skrivajo ter sramujejo.

Radislav Rudan

Svakinja

I.

V mračen nedeljski popoldan koncem januarja so peli poreški zvonovi žalostno pogrebno pesem. Turbno so oznanjali, da spremljajo k večnemu počitku Rongovega Janeza, premožnega in daleč spoštovanega moža. Njihova pesem je odmevala od sivih skal in samevajočih gozdičkov, udarjala ob strme blatne klance nad vasjo in se mešala z molitvijo svečnikov, ki je prosila za odpustanje Janezovih grehov.

Počasi in svečanostno se je približal sprevod z nizkim zidom ograjenemu pokopališču in se razkropil okoli nemo zevajoče jame. Nosači so položili krsto na vrvi, prijeli za zavozlano konce in jo spustili v globino. Duhovnik je domolil pogrebne molitve, blagoslovil še zadnji pokojnikovo poslednje bivališče in spustil na črno krsto prgišče vlažne prsti. Za njim sta opravili zadnje opravilo za pokojnim očetom hčeri Malka in Hana, nato pa so se zvrstili pokojnikov brat Luka, sorodniki, prijatelji, znanci in ostali pogrebci. Zamolklo in turbno je padala prst na črno krsto in jo bolj in bolj zakrivala jokajočim očem. Jama se je polnila; više in više se je kopičila premrla prst in množica se je pričela raztekati. Vedno manj je bilo ob Janezevem grobu.

»Zbogom brat!« je vzkliknil tedaj sključeni starec

Luka, prijatelj jokajoči nečakinja in ju odpeljal domov. Molče sta stopali Malka in Hana ob njegovi strani in vse naokoli se jima je zdelo mrtvo in prazno, kakor da je segla bela roka smrti nad vso okolico, nad ves vesoljni svet.

Se vse bolj mrtev in prazen pa je bil dom. Malka in Hana sta se zgrudili vsaka na svoj stol in zrlji nemo in topo predse. Starec pa, ki je bil kakor bitje, ki je že davno obračunalo z življenjem, je ves vase in v svoje misli zatopljen modroval: »Tako odhajamo; drug za drugim gremo. Tudi moj dan ni več daleč...«

»Ne govorite tako, stric!« je zaprosila Malka. »Ali naj ostane hiša brez gospodarja?«

»Poiskati bo treba drugega«, je dejal starec. »Poročiti se boš morala!«

»Ni lepo«, se je razburila Malka, »da govorite o poroki, ko smo pravkar prišli s pogreba.«

»Lepo ali ne,« je dejal starec, »potrebno je. Grunt je velik in čez mesec, dva, bo pomlad, bo delo. Star sem in slab; še za nadzorstvo nisem. Kdo bo delal? Kdo gospodaril? Čas je že, da se nekam spraviš. Tri križe imaš, in če boš čakala še na četrtega, te bo vzel — kdor te bo — zaradi grunta, ne zaradi liubezni.«

»Pa naj se poroči Hana!« je ključevala dekle.

»Ti si gospodinja,« je dejal starec. »Tako je želel pokojnik, tako je prav. Starejši si in bolj pametna. Hani tele predreti, kakor da bi hotele pogledati v njegovo dušo, v njegovo srce. Ženin je opazil njen pogled in se ne mudi: mlada je, zdrava in živa in unesti se še

mora.« Malka ni odgovorila, zakrila si je z ruto oči in je zopet zaihtela. Vdala se je, in tisti teden po Veliki noči so imeli pri Rongovih ženitovanje.

Malkina poroka s Streharjevimi Ludom se je izvršila brez hrupa, kakor se spodobi za hišo, kateri je smrt šele pred nedavnim pokosila prejšnjega gospodarja. Mlad, lep in živahen ženin je prinesel k hiši, ki je bila med prvimi v poreški vasi, precejšnjo doto v denarju in povrhu še tri kose grunta. Rongovina se je povečala v premožno in obsežno posestvo z lepimi vinogradi, obseznimi njivami in prostranimi travniki in pašniki. Tudi stric Luka je bil z ženinom zadovoljen. Židane volje je sedel med svati in srkal dišeče vino.

»Vidiš Luka,« je dejal, »takega gospodarja je potrebno naš grunt. Zdaj bom lahko umrl, ko vem, da naša domačija ne bo propadla.«

»Da bi se zgodilo po vašem, stric!« je odgovoril ženin. »Storil bom, kar bo v moji moči, da postanem vreden naslednik pokojnega.«

Trčili so in pili. V dobri volji so pozabili na smrt. Vino, šala in smeh so razvneli mlada poročenca in svate. Le ena edina — sestra Hana — je bila tiha in zamišljena. Nekaj jo je težilo, ji branilo da bi se veselila. Zamišljena je opazovala zalega svaka. Njene velike črne oči so se mu zasemale v obraz, kakor da bi ga hojneno zamišljenost. Dvignil je čašo in ji nazdravil: »Še na tvoje zdravje, Hana! Da bi bila še ti zadovoljna z menoj!« (Se bo nadaljevalo.)

Meditacija po planinskem plesu

Planinski ples je zdaj pri kraju. Odborniki so, kakor v raju. Pohorci odložili je peró, nič več v reklamo ga vihtel ne bo. Pomislite in v srdu ustne stisnite, mu grenka sraga lice orje, bolest široka je ko morje, mu sraga rdeča lička moči, za dilačami zdaj solze toči. Medtem ko Pegaza je osedlal, — omnia per SPD gloriam — et magnam P. P. victoriam — mu smučke nekdo je ukrad, ki ni se bal visokega balkona, odšel je brez poklona, izginil v tihi, temni zimski noči. Le toči solze, pesnik, toči...

Sport

Smučka alpinska tekma z Uršlje gore. Jutri, v nedeljo dopoldne izvede agilni Smučarski klub Guštanj-Kotlje v drugič svojo znamenito alpinsko tekmo z vrha Uršlje gore v Kotlje. Proga meri okrog 9 km ter tvori vsa en sam smuk, kakih 200 m dolgega vzpona. Lanski prvak Jurič je prevozil progo v okrog 40 minutah, dočim je rezultat jutrišnjega dne z ozirom na sedanje snežne razmere, ki najbrž tudi Uršlji gori niso popolnoma prizanesle, precej dvomljiv. Vsekakor pa bodo tekmovalci deležni na vrhu Uršlje prvega spomladanskega zimskega solnca.

Težkoatletski dvoboj Sparta (Zagreb): SSK Maraton. Redek užitek za ljubitelje težkoatletskega sporta bo gotovo nastop, ki bo drevi ob 20. v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Nastopili bodo rokoborci SK Sparte iz Zagreba in mariborski SSK Maraton. Atleti »Sparte« so sami državni prvaki, ki so lansko leto častno zastopali našo državo na balkanski olimpiadi v Carigradu. Rokoborci Maratona, ki nastopijo proti Zagrebčanom, bodo sicer imeli precej težko nalogo, vendar upamo, da bodo dostojno zastopali mariborski rokoborski sport proti močnemu nasprotniku. Uspeh, ki so ga dosegli Mariborčani v Zagrebu ob priliki državnih prvenstvenih tekem, daje upravičene nade, da bodo tudi pri tem srečanju častno odrezali.

Tekmovanje za svetovno prvenstvo v ping-pongu zaključeno. V Badenu pri Dunaju je bilo včeraj letošnje tekmovanje za svetovno prvenstvo v table-tenisu zaključeno. Kakor znano, se je tekmovanje udeležila tudi Jugoslavija, ki se je nadvse častno plasirala, in sicer skupaj z Nemčijo na 5. mesto. (4 zmage, 5

porazov). Na prvem mestu se je plasirala Madžarska, ki je zmagala v vseh 10 tekmah; 2. je Češkoslovaška (9 zmag, 1 poraz); 3. Avstrija in Anglija (7 zmag, 3 poraze); 4. Lotiška (6 zmag, 4 poraze); 5. Indija (3 zmage, 7 porazov); 6. Francija (2 zmage, 8 porazov); 7. Belgija (1 zmaga in 9 porazov).

34 prijav za Davisov pokal. Za letošnje tekmovanje Davis cupa je bilo oddanih pri centralnem organizacijskem komiteju v Parizu 34 prijav, in sicer v evropski coni 25, v severnoameriški coni 4 in v južnoameriški coni 5 prijav. Včeraj so se v Parizu v prisotnosti predsednika republike Lebruna že izžrebali nasprotniki. Kar se tiče Jugoslavije, mora 9. maja nastopiti proti Italiji. Zmagovalec iz te tekme igra z zmagovalcem srečanja Belgija-Avstrija.

Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor 5. februarja 1933 ob 9. uri dopoldne v restavraciji Narodnega doma. K obilni udeležbi vabi odbor!

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor III vabi vse članstvo, naraščaj in prijatelje Sokolstva k ponovni predstavi igre »Veriga« v nedeljo 5. t. m. ob 15. uri v krčevinski šoli. Vstopnina običajna. Upravni odbor želi zlasti in pričakuje, da bi se domačini iz Košakov predstave v kar največjem številu udeležili. Zdravo!

Sokolski oder — kadetnica. Danes, dne 4. febr. ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. — Znižane cene.

Skavtizem

Vodniški tečaj. Kajev steg skavtov bo priredil za svoje vodnike in njih namestnike vodniški tečaj, na katerem se bodo predelovali skavtska ideologija in vsi važnejši problemi, ki se tičejo skavtizma. Na tečaju bodo predavali stegovodja in četovodje. Tečaj bo v stegovi sobi in bo trajal od 5. II. do 9. IV. 1933. Ker je tečaj velikega pomena za vse vodnike in starejše člane, se ga naj tudi v primernem številu udeležijo!

Skavtski esperantski tečaj. Vsem skavtom, ki se nameravajo udeležiti v letošnjem letu svetovnega sestanka vseh skavtov »Jamboreeja« (Džemborija), toplo priporočam, da se udeležijo skavtskega esperantskega tečaja, ki ga vodi g. Viktorija Lichtenwalmerjeva. Učne ure so vsak ponedeljek in petek od 18. do 19., na državni realni gimnaziji. Tečaj je za vse skavte brezplačen! — Stegovodja.

Svetovidova (I.) četa bo imela v nedeljo 5. II. 1933. ob 9. uri četni sestanki! Četovodja.

Dve prerokovanji o bodočnosti

Napoved Francoza Mauroisa in Angleža Shawa.

Francoski pisatelj Andre Maurois pravi v svoji knjigi »Moje sanje«, da se bo svet v pičlih 10 letih popolnoma izpremenil. Izpremembo prinese svetu razmah te levizije. Vsak človek bo imel žepni aparat, ki bo z njegovo pomočjo lahko ogovoril in videl vsakega človeka na zemlji. Razdalje ne bo več in tudi ločitve ljudje ne bodo več poznali. Zaljublencev ne bo več bolelo srce, sestanke si bodo napovedovali na valu 452. Človek ne bo več mogel tajiti svojih dejanj. Avtomatična letala bodo krožila nad mestom in obsevala vse hiše in vsa stanovanja.

Človeštvu se pa obeta nekaj huišega. Nesreča pride s posebnim sprejemnim aparatom, ki bo beležil človeške misli. To bo pomenilo konec laži, obenem pa tudi konec osebne svobode. Nihče več ne bo mogel skrivati svojih misli. Obenem pa preneha tudi potreba medsebojnih pogovorov. Ob koncu tekočega stoletja bodo ljudje izražali misli brez besed. Zadostovalo bo osredotočenje misli. V iskanju novih virov energije odkrije človeštvo nove naravne sile, solnce, morje in veter. Zato se bo oblika zemlje izpremenila. Najvažnejša središča sveta ne bodo več blizu premoga, nafte in zlatih rudnikov, temveč tam, kjer neprestano piha veter; na morskih obalah ali puščavah. Kmetijski stan bo sploh izginil. Kemija bo izdelovala sintetično hrano iz zraka. Mesto polja zavzamejo gozdovi in vrtovi. Nastane nesluteni razmah bio-

logije in fiziologije. Človekov značaj bodo določali v laboratorijih s posebnimi injekcijami.

Mauroisov pogled v bodočnost je prav tako malo razveseljujoč, kakor Shawov, le da napoveduje Maurois vse to mnogo prej kakor slavni angleški pisatelj. Shaw pa pravi še, da se obeta intelektualcem sredi tekočega stoletja splošen pokolj.

Dunajska gledališča in radio v Avstriji.

Splošno je znano, da so dunajska gledališča v zelo težkem položaju. Nekateri krogi pa prihajajo sedaj na misel, da bi se dal dobiti manjkajoči denar pri radiu. To si zamišljajo tako, da bi priključili radio ne kot doslej trgovinskemu, ampak prosvetnemu ministrstvu, ki bi si vprav z radijem znatno povečalo dohodek in s tem tudi oskrbelo manjkajoča sredstva za subvencioniranje gledališč. Vrh tega naj bi se zvišala tudi taksa na mesec. Proti obojemu pa energično protestirajo amaterji sami in tudi vodstvo radia. Poslušalci pravijo, da bi za radio končno že radi plačevali, da pa s svojim denarjem ne bodo vzdrževali gledališč. Spor je zanimiv, bomo videli, kakšen bo konec.

Na kaj se stavi?

»Kako vendar to napravite, gospod Blažič, da svoje stave pri konjskih dirkah vedno dobivate? Jaz nisem tako srečalen!«

»To je zelo preprosto, gospa! Vedno si izberem onega, ki mi ugaja.«

»Jaz tudi...«

»Je že res, gospa, samo razlika je v tem, da si vi izberete jahača, jaz pa konja...«

Samo še osem dni

se prodaja po globoko znižanih cenah naslednje blago:

Crepe de Chine, čista svila	Din 40.-	Blago za plašče	od Din 60.- naprej
Crepe mongol	43.-	Blago za obleke	25.-
Crepe flamisol	95.-	Blago za moške obleke	55.-
Svileni georgette	50.-	Blago za pohištvo	50.-
Velourchiffon	39.-	Barhenti	7.-
Svileni georgette, Imprime	50.-	Platno, šifoni itd.	7.-
Crepe de Chine	50.-	Blago za srajce	12.-

Velika izbira raznih vzorčastih zametov, gladkih, flanel, pralnega blaga, blaga za zavese, blaga za kopalne plašče, popelinev itd.

DOLČEK & MARINI
MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 27 222

POSODILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

ustanovljena 1882.
imajo hranilnih vlog 85 milijonov Din
z letnim zakladom nad 7% milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lasnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zalo- ga pohištva združenih mizar- jev, Vetrinjska ul. 22, nasproti trdnice V. Weigl.

KOLESA, GRAMOFONE,

šivalne stroje, otroške vozič- ke, popravlja dobro in po nizki ceni znana meh. delav- nica J. Gustinčič. Lasten za- vod za emailiranje in ponik- lanje

NAGELJČKE,

šopke, vence, kličite telefon 27-66 Jemec, vrtnarstvo. 179

HRANILNE KNJIŽICE

za odstop vknjiženega dolga na posestvu išče Franc Po- gorelnik, posestnik, G. Vi- žinga, pošta Marenberg. 323

POHIŠTVO,

vložke, vse tapetniške izdel- ke, posteljnino in celo stano- vanjsko opremo dobite naj- ceneje pri F. Novaku, Ve- trinjska ulica 7, Koroška ul. št. 8. 408

PRODAJ

več glasovirjev, kitar, citer, violin, lauto, fotoaparator, mlečni posnemalnik, pohištvo, obleke itd. po najnižji ceni. Grajska starišarna, Trg svo- bode 1. 416

Stanovanje

TRISOBNNO STANOVANJE, krasno, s kopalnico in vsemi pritliklinami, se s 1. marcem odda v najem. Naslov v upra- vi lista. 313

MIRNA DRUŽINA

išče 2-3sobno solčno sta- novanje za mare ali april. V bližini gimnazije, Ponudbe na upravo pod »Profesor«. 309

IŠČEM DVOSOBNO STANO- VANJE

s 1. marcem v bližini Kralja Petra trga. Ponudbe pod »500« na upravo Večernika. 395

DVOSOBNO STANOVANJE se takoj odda. Vprašati, Mlin- ska ulica 30. 414

ZASEBNO DVO- IN TRI- SOBNO STANOVANJE s kopalnico in verando od- dam. Vprašati Maribor, Sme- tanova ulica št. 54, v gostilni. 406

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO za dve osebi in veliko delav- nico za kleparstvo ali slično obrt oddam. Splavarska ulica 3, I. od 10. do 3. ure. 402

DVA GOSPODA

sprejem v celo oskrbo. Ko- roševa ul. 4. Krivec. 411

KABINET

novo opremljen z uporabo kopalnice oddam. Palača Po- kojinskega zavoda. Verstov- škova ulica 4, I. desno. 412

GOSPODA SPREJMEM

na stanovanje in dobro hra- no. Mlinska ulica 9, dvorišče, zadnja vrata. 413

VELIKO SOBO

in kuhinjo oddam vpokojencu in sobo s številnim dvem osebam. Pobrežje, Zerkovska cesta 24. 420

Službo dobi

IZURJENA PLETILJA se sprejme. Frankopanova ul. št. 5. 415

Kavarna

„Promenada“ na prodaj Pojasnila pri lastniku.

NOGAVICE

v veliki izbiri, kakor tudi vse ostale modne pred- mete, najcenejše v modni trgovini 248

Mara Kumše Maribor, Stolna ul. 1

Službo išče

EKONOM

22 let prakse, oženjen, z enim otrokom, želi službo s 1. mar- cem. Ponudbe na upravo pod »L. M. K.« 298

Ženitve

PREMOŽNA VDOVA

simpatične zunanosti, sred- njih let, obrtnica in posest- nica, v lepem prometnem, le- toviščarskem kraju, se želi v svrhu mojitve seznaniti s prikupljivim, vrlim in zna- čajnim trgovcem ali obrtni- kom s premoženjem, ne pod 50 let. Resne ponudbe pod šifro: »Srečna bodoče- nost« na upravo »Večernika«. 400

Prodaj

PRODAM

»Universal Schulz« automat- sko tehtnico za 15 kg. belo, skoraj novo, za polovično ce- no, ter 1a. čajno maslo po zmerni ceni (reflektiram na večji odjem). Naslov v upravi »Večernika«. 341

PRODAM

po zelo ugodni ceni družinsko hišico v solčni legi. Spesovo selo ob gozdu 5. Pobrežje pri Mariboru. 399

PRODAM

dobro ohranjeno kopalno ba- njo in kopalno peč. Naslov v upravi lista. 403

PISALNA MIZA

in svetiljke na prodaj. Naslov v upravi. 419

POCENI!

dobro blago žarnice, lestenice, moderne vseh vrst, svetilke, senčnik, kroglice vseh barv, aparate, motorje

le pri JOS. TICHY IN DRUG MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 16

HRANILNO KNJIŽICO

Posojilnice v Mariboru z Din 46.457.50 prodam. Naslov v upravi lista. 370

PRODAM

dobro ohranj. motorno kolo 350 ccm, za polovično cenil- no vrednost. Ponudbe na upravo lista pod »2000. Din«. 371

Kupim

KUPIM MOŠKO KOLO.

Koroška cesta 76. 401

PISALNI STROJ

kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjen« na upravo »Več- ernika«. 405

Oglašujte!

Restavracija „TRANSVAL“

nasproti Koroškega kolodvora. v nedeljo 5. februarja domače jetrne in krvave klobase in pustni krapi. Točijo se izvrst- na vina po najnižjih cenah. Za obilen obisk se priporoča gostilničarka 410

Pepca Lorenčak

Pouk

POMAGAJTE BREZPOSEL- NIM!

Uspešne instrukcije daje st- romašen brezposeln učitelj Cenjene ponudbe na upravo pod »Din 8.—«. 190

Pohištvo

vseh vrst, kakor tudi tapet- niške izdelke si najceneje na- bavite pri trdnici

Ernest Zelenka

v Mariboru, Ulica 10. oktobra 5

Plačate lahko tudi hranilni- mi knjižicami. 405

Zarnice

znamke „Tungsram“ in domače znamke ter vse potrebščine za elektriko kupite ugodno v novi

elektro-trgovini

K. Floriančič

Maribor

Glavni trg 23, Bergov dvor,

Pismena ali telefonična na- ročila se takoj izvrše.

Telefon 24-28

Drsalke

brusi strokovnjak

F. Tomaschitz

brusilnica

Slovenska ulica 5

Otvoritveno naznanilo!

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvorila na Aleksandrovi č. 19 specijalno trgovino 398

kanditov, južnega sadja in zelenjave

Potrudila se bom svoje odjemalce čim bolje postreči in prosim, da se mi dosedanje zaupanje ohrani tudi še v bodoče.

Marija Bračko, Maribor Aleksandrova cesta št. 19

Opravična številka E IX 4210/29 119

Dražbeni oklic

Dne 27. februarja 1933 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin Zemljiška knjiga k. o. Račje vl. št. 344

Cenilna vrednost: Din 186.000.— in 49.159.20

Vrednost pritlikline: Din 585.—

Najmanjši ponudek: Din 117.872.10

Pravice katere bi ne pripuščale dražbe. je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe sice. bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremič- nine v škodo zdražitelja ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX. dne 9. januarja 1933

394

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Tysso Josipina, zasebnica v Mariboru, Gregorčičeva ulica 16 je, umrla dne 5. oktobra 1932.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivljajo, da na- povedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču

dne 25. februarja 1933 predp. ob 1/2 10. uri

v sobi št. 6 ustmeno, ali pa do tega dne pismeno. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V. dne 26. januarja 1933.

Opravična številka A V 5/1/33 23

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno